Національний університет
«Острозька академія»

Психологія і педагогіка вищої школи з методикою викладання професійних дисциплін

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Кредити та кількість годин:	денна форма 3 ECTS; 90 годин: 14 лекційних, 10 практичних, 66 самостійна робота; залік
Викладач (розробник)	Каламаж Руслана Володимирівна, Павлюк Віктор Володимирович
Підрозділ та дата затвердження	кафедра психології, протокол № 1 від 26.08.2025 кафедра міжнародних відносин, протокол № 1 від 28.08.2025
Мова навчання	українська

І. Опис навчальної дисципліни

Педагогіка та психологія вищої школи – одна з основних теоретико-практичних дисциплін професійного циклу майбутніх педагогів, яка знайомить здобувачів із загальними закономірностями й механізмами освітньої діяльності у ЗВО, розкриває специфіку формування особистості майбутнього фахівця. Основним завданням сучасної вищої освіти є підготовка кваліфікованих кадрів, які, маючи високий рівень професійної компетентності й культури, усвідомлюють важливість постійного вдосконалення й самоосвіти, готові швидко адаптуватися до суспільних змін, реагувати на соціально-економічні запити й виклики сучасності.

Вивчення дисципліни «Психологія і педагогіка вищої школи з методикою викладання професійних дисциплін» передбачає реалізацію компетентнісної парадигми, яка зорієнтована на підвищення психолого-педагогічної компетентності загалом, педагогічної майстерності й комунікації зокрема, ціннісно-смислове й інтелектуальне осмислення власної позиції у професійному становленні майбутнього педагога.

Курс пов'язаний із такою навчальною дисципліною як «Асистентська практика», тому і є її теоретико-практичним підґрунтям.

ІІ. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - ознайомити аспірантів із загальними засадами психології і педагогіки вищої школи, зі специфікою сучасного освітнього процесу; вивчити соціально-психологічні особливості сучасних студентів та специфіку педагогічної діяльності викладача вищої школи; виробити здатність практично реалізувати методи й освітні технології, різні форми організації навчання й виховання студентів; сформувати навички відповідального та самокритичного виконання професійних обов'язків педагога; виробити здатність до вольової саморегуляції та постійного саморозвитку у професійній сфері.

Завдання навчальної дисципліни – розвинути та набути такі компетентності:

ЗК2. Здатність здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.

ЗК3. Здатність подавати складну інформацію у доступній та зрозумілій формі усно та письмово (в тому числі іноземною мовою), використовуючи наукову стилістику та термінологію.

ЗК6. Уміння спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю з актуальних питань міжнародних відносин та світової політики, проявляючи дипломатичність та повагу до опонента.

ФК1. Здатність використовувати знання про сучасні теоретичні напрями, концепції та методи досліджень в галузі міжнародних відносин, політології та соціальних наук.

ФК7. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних відносин та світової політики.

ФК8. Здатність до організації та проведення навчальних занять з використанням теоретичних та методологічних напрацювань власного наукового дослідження.

III. Результати навчання

ПРН згідно з ОНП	**Результати навчання за навчальною дисципліною**
ПРН 2. Здійснювати пошук, аналіз та критичне осмислення інформації з різних джерел, продукувати нові ідеї.	Вміти шукати, аналізувати та оцінювати інформацію з різних джерел, уміти працювати індивідуально та в складі команди.
ПРН 9. Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному рівні українським та іноземними мовами, дотримуючись принципів наукової етики.	Вести діалог із науковцями та громадськістю в галузі наукової та/або професійної діяльності, уміти представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.
ПРН 10. Застосовувати інформаційні технології, сучасні методи моделювання та прогнозування із використанням новітніх прикладних пакетів і програмних продуктів для наукового обґрунтування та підтвердження / спростування гіпотез.	Науково обгрунтовувати, підтверджувати чи спростовувати гіпотези, використовуючи знання з психології людської поведінки.
ПРН 12. Проєктувати та забезпечувати освітній процес у закладах вищої освіти шляхом інтеграції теоретичних положень, методологічного інструментарію та практичних результатів власного наукового дослідження у зміст навчальних дисциплін і методику їх викладання.	Проєктувати та проводити навчальні заняття у закладах вищої освіти, інтегруючи психолого-педагогічні підходи, інноваційні методики викладання та результати власного наукового дослідження.

IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	**Тема дисципліни**
1.	Вища школа як психолого-педагогічна система

2.	Дидактика вищої школи. Організація та інформаційно-нормативне забезпечення освітнього процесу
3.	Психолого-педагогічні засади формування особистості студента як майбутнього фахівця
4.	Дидактичні прийоми викладання політичних наук у ЗВО
5.	Резилієнс в освіті
6.	Психологія саморегульованого навчання
7.	Оцінювання навчальних досягнень студентів

V. Порядок оцінювання результатів навчання

Результати навчання	Контрольні заходи	Вимоги до виду контролю	Оцінювання
ПРН 2, 9, 10, 12	Активна участь у семінарах (дискусії, міні-презентації) Розробка конспекту заняття (лекція або семінар (на вибір) з використанням методів саморегульованого навчання та урахуванням резилієнс-підходу Розробка шкали оцінювання Підсумковий усний залік	Повне розкриття теми, відповідна структура презентацій, дотримання лаконізму й точності обраної теми, візуальна частина; Дотримання кодексу доброчесності, аналітика, індивідуальний підхід, самостійність	Активна участь у 5 семінарах (дискусії, міні-презентації) – 5х5=25 балів План-конспект лекційного заняття (на вибір) – 10 балів План-конспект семінарського заняття (на вибір) –10 балів Розробка шкали оцінювання –10 балів Залік – 45 балів Разом- 100 балів

VI. Рекомендована література

Основна

1. Августюк М. Емоційний інтелект у дискурсі точності метакогнітивного моніторингу : Монографія / Марія Августюк. — Острог : Вид-во НаУОА, 2023. 374 с.
2. Августюк М. М. Формування навичок ефективного метакогнітивного моніторингу навчальної діяльності студентів. *Науковий вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. Психологія*. 2018. №1(47). Том 23. С. 6–12.
3. Балашов Е. М. Метакогнітивний досвід як передумова розвитку саморегуляції навчальної діяльності студентів. *Психологія особистості.* 2019. №. 1(10). С. 177-185.

4. Балашов Е. Д. Метакогнівтивні стратегії в мотивації навчання студентів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 16. С. 13–21
5. Балашов Е.М. Метакогнітивний моніторинг саморегульованого навчання студентів: монографія. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2020. 496 с.
6. Brookfield, S. D. *The Skillful Teacher: On Technique, Trust, and Responsiveness in the Classroom.* 3rd ed. Jossey-Bass, 2015. (https://static1.squarespace.com/static/5738a0ccd51cd47f81977fe8/t/5750ee6c044262124f3e31ce/1464921738561/The_Skillful_Teacher_Workshop_Packet.pdf)

Додаткова:

1. Балашов Е.М. Психологічні особливості метакогнітивного моніторингу в навчальній діяльності студентів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Психологічні науки*. 2019. №4. С.64–71.
2. Волошина-Нарожна В. О. До проблеми саморегульованого навчання в умовах невизначеності. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 16. С. 22–27.
3. Каламаж Р. В., Тимощук Є. А. Теоретико-методологічні аспекти дослідження резилієнсу освітніх організацій. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. № 17. С. 98–105.
4. Каламаж В. О., Тимощук Є. А., Краснопір А. Б., Дорощук Г. Р. Копінг-стратегії як механізм саморегуляції у навчальній діяльності студентів. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2023. № 16. С. 28–35.
5. Матласевич О. В. Психологія розвитку педагогічних здібностей у контексті культурно-історичної парадигми українських вищих навчальних закладів XVI – XVIII століття : монографія /Матласевич О. В. — Острог : Вид-во НаУОА, 2020. 576 с.
6. Освітні програми й робочі програми навчальних дисциплін (syllabus) / За редакцією Каламаж Р.В. Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2018. 140 с.
7. Пасічник І. Д, Августюк М. М. Основні аспектні характеристики тренінгової програми «Підвищення точності метакогнітивного моніторингу навчальної діяльності у студентів засобами емоційного інтелекту». Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2022. № 15. С. 4–13
8. Пасічник І. Д., Карповець М. В. Парадигмальний аналіз розуміння: перформативний аспект. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, 2024. № 17. С. 4–13.
9. Психологія мислення : підручник. [І. Д. Пасічник, Р. В. Каламаж, О. В. Матласевич, У. І. Нікітчук та ін.] ; за ред. І. Д. Пасічника. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. 560 с.
10. Тимощук Є. А., Бруяка І. С., Любомирський В. О. Роль інтуїції в структурі саморегуляції в умовах невизначеності. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія» : науковий журнал. Острог : Вид-во НаУОА, червень 2022. № 15. С. 52–61
11. Andrade, H. & Heritage, M. (2018). Using formative assessment to enhance learning, achievement and academic self-regulation. New York: Routledge.
12. Resilience in Education: Ukrainian – V4 Experience: tutorial / edited by Denys Havryliuk, Eduard Balashov. Ostroh: Publishing House of the National University of Ostroh Academy, 2024. 192 p. https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/9210/1/TUTORIAL%20FINAL%20Resilience%20in%20Education.pdf
13. Matlasevych, Oksana; Balashov, Eduard; Kotovska, Yuliia, 2023. This is an Open Access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0

International Licence (http://creativecommons.org/licenses/by/4.0). East European Journal of Psycholinguistics, 10(2), 91–110. https://doi.org/10.29038/eejpl.2022.9.2.mat

14. The Pedagogy of Politics. UCL Political Science. https://www.youtube.com/watch?v=T13u1p31QLo

